

DE KWESTIE

Jongeren en ouderen staan echt niet tegenover elkaar in het pensioendebat, beklemtonen Schouten en Van der Spek.

FOTO ANP

OPINIE voorzitters koepels gepensioneerden

'Voor de zomer tóch een pensioenakkoord'

Een nieuw pensioenakkoord is mogelijk als de rem tijdelijk op de verhoging van de aow-leeftijd gaat. Op die manier kunnen ouderen en jongeren nader tot elkaar komen in de verhitte pensioendiscussie, stellen de voorzitters van de verenigingen en organisaties van gepensioneerden.

Minister Koolmees wil zelf ons pensioenstelsel aanpassen, nu het jarenlange overleg daarover tussen werkgevers en werknemers is vastgelopen.

Dat is een kansloze operatie.

Het tienpuntenplan dat Koolmees naar de Tweede Kamer heeft gestuurd, is te veelomvattend. Het mist prioriteiten en er is geen draagvlak voor. De invoering van een nieuw pensioenstelsel grijpt diep in op de inkomens van miljoenen Nederlanders.

De impasse kan alleen worden doorbroken als drie dingen eerst goed geregeld worden: voorkoming van de korting op de pensioenen, verruiming van de mogelijkheden tot indexatie en inspraak van jongeren en gepensioneerden.

Daarna kan de minister ook de andere maatregelen uit zijn tienpuntenplan aanpakken, samen met werkgevers, werknemers, de Pensioenfederatie en de jongeren- en ouderenorganisaties.

Jongeren en ouderen staan echt niet tegenover elkaar in het pensioendebat. Ze verstaan elkaar heel goed, is in de afgelopen jaren gebleken.

Een 'Breed Nationaal Pensioenakkoord' - dus met jon-

geren- en ouderenorganisaties - kan nog voor de zomer klaar zijn. Als alle partijen tenminste durven doorpakken.

Om dat voor elkaar te krijgen, moet allereerst de aow-leeftijd langzamer stijgen dan nu is vastgesteld. Daar is op dit moment geld voor, nu de financiële crisis voorbij is en de sterftecijfers meevallen. Omdat de pensioenfondsen dan meer geld nodig hebben voor de pensioenuitkeringen, zal indexering wat langer achterwege blijven. Zodra het weer kan, moet de pensioenleeftijd meegroeien met de levensverwachting.

Daarnaast moet er een stevig vangnet komen voor zware beroepen. Vertrekt een werknemer met een financiële vergoeding bij zijn werkgever, laat die vergoeding dan een belastingvrije storting in het pensioenfonds zijn. De werknemer kan dan het eerder stoppen

Joep Schouten

Jaap van der Spek

met werken opvangen door het eerder opnemen van zijn aow en zijn pensioen.

Verder moet er alleen zzp-subsidie worden overgemaakt als er een pensioen mee wordt opgebouwd. Zo wordt het voor zzp'ers fiscaal aantrekkelijk om pensioen op te bouwen. De loonconcurrentie neemt erdoor af en de kans op armoede bij ouderdom ook.

Ook moet er met een realistische rente worden gerekend en de pensioenpremie kostendekkend worden gemaakt. Er wordt nu al jaren onvoldoende premie betaald voor de pensioenopbouw van de werkenden. Het gaat echt om miljarden euro's. Indexatie verdwijnt hierdoor uit zicht en kortingen komen dichterbij.

Het vorige kabinet heeft al besloten dat de premies van jongeren omlaag kunnen, omdat die tot wel veertig jaar renderen en die van de ouderen veel korter. Hierdoor ontstaat het probleem dat ouderen opeens te weinig pensioenrechten opbouwen. Deze operatie gaat zeker zestig miljard euro kosten. Aangezien de overheid dit eist, moet de overheid dit ook financieel mogelijk maken.

De minister, sociale partners en pensioenfondsen moeten zich van een ding heel goed bewust zijn: de overgang naar een nieuw pensioenstelsel slaagt alleen als de miljoenen jongeren en ouderen zich daarin gekend weten.

Joep Schouten, voorzitter van de Koepel van Nederlandse Verenigingen van Gepensioneerden (KNVG)
Jaap van der Spek, voorzitter Nederlandse Vereniging van Organisaties van Gepensioneerden (NVGO)

door
Saskia
Belleman

IN HET VIZIER

Djinns en duivels

In twee weken tijd zat ik bij twee rechtszaken tegen Syrische vluchtelingen die zich voor de rechter moesten verantwoorden voor geweldsfeiten. Eerst in Den Haag, bij de 28-jarige Alaa al S. die in augustus vorig jaar in Naaldwijk zwaaiend met een mes mensen bedreigde en alleen te stuiten bleek door politiekogels. En daarna in Maas-tricht, waar de 38-jarige Osama I. terechtstond. Hij had, na een aantal gevallen van mishandeling die uit het niets leken te komen, op 14 december 2017 twee mensen doodgestoken en er twee zwaar toegetakeld.

In beide zaken waren de Syrische verdachten volgens gedragsdeskundigen volledig ontoerekeningsvatbaar. In gewone mensentaal: zo geestesziek dat ze niet wisten wat ze deden.

Beide mannen zagen dingen die er niet waren. Alaa al S. voerde telefoongesprekken zonder dat hij iemand aan de lijn had, dacht dat zijn eten werd vergiftigd en dat er camera's in de lampen zaten. Osama I. had het gevoel dat hij in de moskee achterover werd getrokken, sprak over djinns en duivels die door zijn hoofd sprongen. Beide mannen waren 'in beeld bij de hulpverlening', zoals dat zo nietszeggend heet. Want escalaties werden niet voorkomen.

Beseffen we in Nederland voldoende dat hulp aan mensen die zijn gevlucht voor oorlogsgeweld niet ophoudt bij het verstreken van een verblijfstitel en toewijzen van een huis? Ruim 40 procent van de Syrische statushouders in ons land kampt met psychische problemen, concludeerde het Sociaal Cultureel Planbureau in juni 2018. Onder de algemene bevolking in Nederland is dat percentage 13 procent.

Die psychische problemen bij vluchtelingen zijn voorstelbaar. Ze verlieten huis en haard om te ontkomen aan oorlogsgeweld. De meesten deden een jaar over hun vlucht naar een veilige bestemming. Driekwart van die groep werd onderweg slachtoffer van mishan-

Hoever deskundigen snappen een Syriër?

deling, afpersing of schipbreuk.

En dan arriveer je in een land waarvan je de taal niet spreekt, de cultuur niet kent en waar je geen sociaal netwerk hebt. Terwijl je misschien met een oorlogstrauma kampt. Je zou van minder in de war raken. Toch klopt slechts 8 procent van de groep met psychische problemen aan bij de geestelijke hulpverlening.

'Vinden ze dan de hulp die ze nodig hebben?', vroeg ik me tijdens de rechtszaken af. Nee dus. Nederlandse patiënten lopen al tegen wachtlijsten aan. Hulpverleners die deze specifieke groep mensen kunnen helpen én hun taal spreken, moet je helemaal met een lampje zoeken.

Hoever gedragsdeskundigen snappen wat een Syriër bedoelt als hij het heeft over djinns? Over 'zwaarte'? Of over 'verkrummen van het hart'?

„Er is steeds meer Arabisch sprekend personeel in tbs-klinieken”, zeiden de deskundigen die Osama I. onderzochten. Maar met taal alleen ben je er natuurlijk niet. Bovendien, als je in een tbs-kliniek terecht komt, ben je te laat. Dan heeft zich al iets onomkeerbaars voorgedaan.